

Wielokulturowe Pomorze - Wielokulturowy Słupsk

FORUM EDUKACJI REGIONALNEJ

Myślmy globalnie, żyjemy lokalnie – słowa te są bardzo aktualne w naszych czasach. Globalizacja, także duchowa, kulturowa, z jednej strony zbliża wszystkich do wszystkich, z drugiej zaś zagraża wielości kulturowej, a bez wielości kulturowej, kultura szarzeje, wysycha i umiera. Tylko wielość kulturowa zapewnia bogactwo i żywotność kulturze europejskiej oraz światowej. Idea jedności wprowadzana w życie przez działania polityczno – ekonomiczno – organizacyjne w ramach Unii Europejskiej, jest ideą uprawianą od wieków przez Europę mimo wyniszczania wojnami, rywalizacją gospodarczą i polityczną, ideologiami nacjonalistycznymi lub totalitarnymi.

I dlatego służymy tej idei, która jednoczy, integruje, zaprowadza pokój. Ale Europa pozbywająca się przy tej okazji różnorodności kulturowej, odrębności i tożsamości regionalnej, przestaje być Europą. Dlatego nie możemy mówić o zjednoczonej Europie, jeśli nie mówimy o Europie Ojczyzn. Stąd tak ważna, więcej niż ważna, powinna być edukacja regionalna wszystkich krajów i regionów wspólnej Europy.

W takie rozumienie istoty Unii Europejskiej wpisują się działania podejmowane przez nasz Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku w zakresie edukacji regionalnej.

Wśród wielu działań statutowych do moich zadań należy między innymi organizowanie konferencji metodycznych, szkoleniowych i naukowych. Taką funkcję pełni Forum Edukacji Regionalnej. Jest to nietypowa forma doskonalenia nauczycieli ciesząca się dużą popularnością, nie tylko dlatego, że w czasie kolejnych spotkań mówimy o miejscowościach, rodzinach, domach i o tym, co najpiękniejsze w regionie: o historii, kulturze i życiu jego mieszkańców utrwalonych na kartach historii oraz w literaturze i sztuce. Ważne jest także i to, że wśród uczestników naszych spotkań są nie tylko nauczyciele, ale też pasjonaci lokalnych tradycji, przedstawiciele mniejszości narodowych, stowarzyszeń działających na terenie województwa pomorskiego, kościołów różnych wyznań. Buduje to wyjątkową atmosferę, w której zanurzeni są wszyscy – i ci, którzy przyszli aby coś poznać, czegoś się dowiedzieć o kulturze swoich sąsiadów, i ci, którzy przybyli na nasze spotkanie, aby coś o sobie powiedzieć, podzielić się swoim – czasem bolesnym doświadczeniem, zwrócić uwagę na istotne dla nas wszystkich problemy egzystencjalne.

Myślę, że dla rosnącej popularności naszych konferencji, nie bez znaczenia jest fakt, iż każde Forum uświetniają swą obecnością wyjątkowe osobowości świata nauki, sztuki profesjonalnej i ludowej, przedstawiciele mniejszości kulturowych, pracownicy instytucji kulturalnych oraz nauczyciele – pasjonaci regionalizmu. Kolejne Fora zaszczytli swą obecnością profesorowie Uniwersytetu Gdańskiego: prof. dr hab. Tadeusz Linkner, prof. dr hab. Cezary Obracht Prondzyński, prof. Jerzy Samp, a także prof. Klaus Hammer – wykładowca uczelni europejskich i amerykańskich, prof. dr hab. Roman Drozd – rektor Akademii Pomorskiej w Słupsku oraz pracownicy naukowcy słupskiej uczelni: prof. dr hab. Daniel Kalinowski, dr Arkadiusz Słabik, dr Zdzisław Machura, dr Marianna Borawska, dr Adela Kuik-Kalinowska.

Zaszczytli nas swoją obecnością pisarze m.in.: ś.p. Jerzy Dąbrowa-Januszewski, Jolanta Nitkowska-Węglarz, Daniel Odija oraz artyści plastycy. Dr Leszek Robaszkiewicz – artysta, pracownik naukowy Polsko-Japońskiej Wyższej Szkoły Technik Komputerowych w Warszawie, Europejskiej Akademii Sztuk w Warszawie oraz WSI w Warszawie. Od lat zaprzyjaźniony z naszym Forum, zainspirowany Pomorzem i twórczością Daniela Odiji, podczas trzech edycji Forum zaprezentował wystawy grafiki: „Ptaki Dziwaki”, „Symfonia Pomorska”, „Szczuraki”. Uczestnicy Forum mieli okazję podziwiać także wystawę grafiki pt. „Pamięć i wyobraźnia” dra Kazimierza Jałowczyka – adiunkta w Instytucie Wzornictwa Politechniki Koszalińskiej.

Swą obecnością uświetniali kolejne Fora przedstawiciele mniejszości narodowych: Mieczysław Abramowicz – rzecznik Filii Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich z Gdańska, Michał Rucki – wiceprzewodniczący Słupskiej Filii Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich z Gdańska, Detlaf Rach – przewodniczący Zarządu Słupskiego Związku Ludności Pochodzenia Niemieckiego, dr Antoni Szreder – prezes Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, Jan Romański – wiceprezes Ogólnopolskiego Towarzystwa Przyjaciół Wilna i Grodna, Issabel Sellheim – przewodnicząca Stowarzyszenia Byłych Mieszkańców Miasta i Powiatu Słupskiego.

Wśród wielu nauczycieli, którzy prezentowali przykłady dobrej praktyki byli m.in.: Renata Mistrz – konsultant w CEN w Gdańsku, Marian Fryda z Gimnazjum w Rzeczenicy, Małgorzata Podolak ze Szkoły Podstawowej nr 10 w Słupsku, Grażyna Rożnowska – dyrektor Szkoły Podstawowej w Bierkowie.

Nauczyciele mogli wziąć udział w licznych warsztatach metodycznych m.in.: teatralnych, dotyczących metod i form realizacji ścieżek edukacji regionalnej, pisanie programów zawierających elementy edukacji regionalnej.

Do współpracy zaprosiliśmy liczne instytucje kulturalne działające na terenie całego Pomorza. Swoją dorobek związany z regionalizmem prezentowali m.in.: Mariola Łukasik z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Słupsku, Maria Stolnicka z Biblioteki Głównej AP w Słupsku, Małgorzata Kamińska-Sobczyk – dyrektor PTL Tęcza w Słupsku, Mirosław Gliniecki – szef Teatru „Stop” w Koszalinie, instruktor teatralny OT „Rondo”, Jaromir Szreder – instruktor teatralny GOK w Parchowie.

Ponadto, uczestnicy każdego spotkania, mają możliwość zobaczyć, jak w praktyce można realizować zagadnienia i problemy teoretyczne, prezentowane w części seminaryjnej.

Każdemu Forum towarzyszy oprawa artystyczna ściśle związana z tematyką konferencji. Dotychczas prezentowana była twórczość muzyczna, plastyczna i teatralna mniejszości narodowych. Gościliśmy i mogliśmy podziwiać m.in.: Zespół Ukraińskiego Tańca Ludowego „Witrohon” z I Liceum Ogólnokształcącego z Białego Boru, Dziecięcy Kaszubski Zespół Pieśni i Tańca „Tuchlińskie Skrzaty” z Zespołu Szkół w Tuchlinie, chór szkolny „Dzereło” z Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego z Białego Boru, zespół muzyki żydowskiej ACCORD z Gdyni, Karola Kołodzieja – kantora Niezależnej Gminy Wyznania Mojżeszowego i Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce Oddział w Gdańsku, uczennice Wydziału Rytmiki Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Słupsku, teatr „Dialogus – Parchowo”, grupa taneczna Rummelsburger Volkstanzgruppe z Miastka, chór „Fantazja” z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 i Szkoły Podstawowej nr 5 w Słupsku.

Klub Plastyka ze Słupskiego Ośrodka Kultury od wielu lat przygotowuje wystawy plastyków różnych kultur pt. „Pejzaże Pomorza”.

Doświadczenia estetyczne i intelektualne z pewnością wpływają na rosnące zainteresowanie udziałem w corocznym Forum Edukacji Regionalnej.

Nie bez znaczenia jest fakt, że zawsze dbam o to, by tematyka naszych spotkań odpowiadała potrzebom

nauczycieli, którzy otrzymują także pokonferencyjne materiały i publikacje. Jedną z nich są materiały pokonferencyjne „Wielokulturowe Pomorze – Wielokulturowy Słupsk”. Jednocześnie staram się otwierać przed uczestnikami nowe obszary, niosące nowe możliwości wzbogacenia ich dotychczasowej pracy.

Kolejne Fora Edukacji Regionalnej dotyczyły następującej tematyki:

- I Słupskie Forum Edukacji Regionalnej „Słupsk w regionie – nie tylko zabytki” – 18 listopada 2002 r.
- II Forum Edukacji Regionalnej „Słupsk – Miasto twórcze” – 8 marca 2004 r.
- III Forum Edukacji Regionalnej „Inspiracje regionalne w teatrze” – 8 czerwca 2005 r.
- IV Forum Edukacji Regionalnej „Wielokulturowe Pomorze – Wielokulturowy Słupsk” – 4 czerwca 2008 r.
- V Forum Edukacji Regionalnej „Dziedzictwo wielokulturowe w literaturze i sztuce” – 3 czerwca 2009 r.
- VI Forum Edukacji Regionalnej „Jedność w różnorodności” – 28 maja 2010 r.
- VII Forum Edukacji Regionalnej „Jeden dom, wiele narodów” – 3 czerwca 2011 r.

Ich tematyka układa się w pewną całość, której kolejnym elementem będzie problematyka przyszłorocznego Forum.

Przygotowanie każdego ze spotkań wymaga nie tylko wypracowania określonej koncepcji, sprawnej organizacji, ale przede wszystkim pozyskania środków finansowych, tym bardziej, że fundusze jakimi dysponuje nasz Ośrodek, są przysłowiową kroplą w morzu potrzeb. Stąd też co roku staram się o pozyskanie sponsorów, o których jest coraz trudniej. Dotychczas wspierali mnie: Marszałek Województwa Pomorskiego, Prezydent Miasta Słupska, Kurator Oświaty w Gdańsku, Wójt Gminy Kobylnica, Starosta Powiatu Słupskiego, Wydawnictwo Lenart.

Nasze spotkania wielokulturowe nie mogłyby się odbyć bez życzliwości Dyrektora Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku – Mieczysława Jaroszewicza i Pani Katarzyny Maciejewskiej – kierownika Działu Edukacji i Promocji.

Już teraz zapraszam Państwa do Słupska na kolejne, VIII Forum Edukacji Regionalnej, do którego przygotowania już trwają. ✦

Grażyna Przybylak

*konsultant ds. nauczania historii
i edukacji regionalnej
w ODN w Słupsku*